

011 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Με την Ακολουθία του Καιρού ο ιερέυς λαμβάνει την εξ ύψους δύναμη· με την ένδυση των ιερών Αμφίων νοιώθει να ενδύεται ξανά την χάρη της Ιερωσύνης.
2. Η Ιερά Προσκομιδή είναι δηλωτική και συμβολίζει το Άγιο Σπήλαιο που γεννήθηκε ο Χριστός. Όπως το Σπήλαιο της Βηθλεέμ ήταν κοντά στα ιεροσόλυμα και τον Τάφο όπου τάφηκε, έτσι και η Προσκομιδή είναι κοντά στο Ιερό Θυσιαστήριο. Μάλιστα σε γωνιά του Ιερού, για να δείχνει το πτωχικό του Σπηλαίου στο οποίο γεννήθηκε.
3. Το Άγιο Ποτήριο δηλώνει την Σταυρική θυσία του Χριστού (“το ποτήριον της θυσίας, που του έδωσε ο Πατήρ Του να πει”).
Το άγιο Δισκάριο συμβολίζει και είναι η επιθανάτια κλίνη ή την νεκροφόρα (αν θέλετε), στην οποία κείται το θυσιασμένο σώμα Του.
4. Και τα δύο Σκεύη είναι ιερά και τίμια. Οι ψυχές μας όμως είναι τιμιώτερες από αυτά. Εκείνα δεν μετέχουν του Χριστού που έχουν μέσα, εμείς όμως μετέχουμε.
5. Παλαιόθεν οι Χριστιανοί πρόσφεραν στον Ναό αργυρά ή χρυσά ιερά Σκεύη. Όμως, κυρίως, χρυσές να κάνουμε τις ψυχές μας και τις καρδιές μας.
6. Το Πανάγιο Πνεύμα, καθώς και το Τίμιο Σώμα και Αίμα του Χριστού, που βρίσκεται εις αυτά, είναι που τα κάμνουν τίμια και ιερά.
7. Οι πιστοί προσφέρουν από τα γεννήματά τους, τον άρτο και τον οίνο, τα οποία ο ιερέυς χρησιμοποιεί διά την αναίμακτον θυσία.
8. Η ύψωση της προσφοράς (του άρτου) από τον ιερέα συμβολίζει την ύψωση του Χριστού πάνω στον Σταυρό.
9. Ο Χριστός έδωσε τον εαυτό Του “λύτρο” για να μας εξαγοράσει από την κατάρα της αμαρτίας και του θανάτου. Όμως έλαβε πίσω τα “λύτρα”, με την Ανάστασή Του, για να μας τα δώσει πίσω σ’ εμάς τους εξαγορασμένους. Έδωσε δηλ. πίσω σ’ εμάς τους εξαγορασμένους τον αγοραστή (τον εαυτό Του και τα χαρίσματά Του).
10. Ο Πατήρ δέχθηκε την συμφιλίωση και ελευθέρωσε, ο Υιός έγινε (τρόπον τινά) το “λύτρο” της ελευθερίας και το Άγιο Πνεύμα η ίδια η Ελευθερία!

012 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Η Θεία Λειτουργία είναι μια προσφορά του ανθρώπου προς τον Θεό και μια αντιπροσφορά του Θεού προς τον άνθρωπο.

2. Η Ακολουθία της ιεράς Προσκομιδής ή Προθέσεως αποτελεί ακριβώς την προσφορά του ανθρώπου προς τον Θεό· φτάνει αυτή να γίνεται με αγαθή και καθαρή πρόθεση. Αυτή μας η προσφορά μας, η οποία προτίθεται στην Προσκομιδή (εξ ου και αγία Πρόθεση ονομάζεται), αποτελεί, μαζί και με την προσφορά της καρδιάς μας, μια συμπόρευση του ανθρωπίνου γένους και της δημιουργίας (αντιπροσωπευόμενης διά του άρτου και του οίνου) για να καθαγιαστεί ο άνθρωπος και μαζί του όλη η κτίση...

3. Η ιερά Προσκομιδή αποτελεί το Σπήλαιο όπου γεννάται ο Χριστός και εκτυλίσσεται η επί γης ζωή Του μέχρι τα 30 του χρόνια. Και όπως ο Χριστός στις 40 μέρες προσεφέρθη στον Ναό (κατά την Υπαπαντή Του), ζώντας κατοπινά στην αφάνεια. Αργότερα δε, από τα 30 μέχρι τα 33 του χρόνια κηρύττει δημοσίως, για να καταλήξει στο Πάθος και την Σταυρική Του θυσία στα Ιεροσόλυμα. Έτσι και τώρα προσφέρονται πρώτα τα Τίμια δώρα στην αγία Πρόθεση και αργότερα (μετά την Μεγάλη Είσοδο) προσφέρονται στο άγιο Θυσιαστήριο, την Αγία δηλ. Τράπεζα.

4. Ο άρτος (το πρόσφορο) από το μεσότατο του οποίου βγαίνει ο Αμνός, συμβολίζει την κοιλία της Θεοτόκου από την οποία εγεννήθη ο Χριστός κατά σάρκα. Το υπόλοιπο του προσφόρου αποτελεί το αντίδωρο, που προσφέρεται στους πιστούς κατά το τέλος της Θείας Λειτουργίας.

Και όπως ο Χριστός υψώθηκε στον Σταυρό και μετά την Αποκαθήλωσή Του ετέθη στο μνήμα· έτσι και τώρα ο Αμνός, ο κύβος δηλ. που βγαίνει από το πρόσφορο, υψώνεται από τον υπόλοιπο άρτο και κατόπιν κατατίθεται στο άγιο Δισκάριο σαν σε μνήμα.

5. Ο άρτος και ο οίνος είναι αποκλειστική τροφή του ανθρώπου και όχι των ζώων. Γι' αυτό και ο Χριστός μας όρισε να γίνεται η Θεία Λειτουργία με τα υλικά του άρτου και του οίνου.

6. Εμείς προσφέρουμε στον Θεό αυτά που αποτελούν τα συστατικά της υλικής ζωής μας (τον άρτο δηλ. και τον οίνο) και ο καλός Θεός μας αντιπροσφέρει, με τον καθαγιασμό του άρτου και του οίνου, την δική Του ζωή. Ακριβώς με την Θεία Κοινωνία κοινωνούμε, μετέχομε του Θεού...

7. Ο ίδιος ο Χριστός αποκάλεσε τον εαυτό Του "Άρτο Ζωής" και "Άμπελο αληθινή". Μέσω του καθαγιασμού του άρτου και του οίνου, τα οποία μεταβάλλονται στη Θεία Λειτουργία σε Σώμα και Αίμα Χριστού, τα οποία και κοινωνούμε, μας συγκροτεί, τόσο την παρούσα ζωή, όσο και την μέλλουσα.

8. Όπως η άμπελος και ο σίτος αφού κατακλιθούν στην γη, ανασταίνονται στο ύστερον και γίνονται μέσα διά την συντήρησή μας, ο άρτος δηλ. και ο οίνος· κατόπιν δε αγιάζονται στην Θεία Λειτουργία και γίνονται Σώμα και Αίμα Χριστού και τα κοινωνούμε· έτσι και εμείς, αφού θαφτούμε στην γη, θα αναστηθούμε μετά και θα κοινωνούμε και μετέχουμε αιωνίως της θείας δόξης Του...

9. Τα Αναγνώσματα στην Θεία Λειτουργία τα ακούμε, τα δε τελούμενα σε αυτήν τα βλέπουμε. Γιατί η Θεία λειτουργία και κάθε μέρος της, αποτελεί το καθένα και ένα μέρος της ζωής του Χριστού μας. Με λίγα λόγια, η Θεία Λειτουργία ιερουργεί την ζωή του Χριστού...

10. Ο Χριστός στον Μυστικό Δείπνο τελεί την λειτουργική ανάμνηση του Σταυρού και του Πάθους Του. Σε αυτά αναφέρεται την στιγμή εκείνη και όχι στα θαύματα Του, γιατί, τα πρώτα μας προσφέρουν την σωτηρία, ενώ τα δεύτερα αποτελούσαν την απόδειξη της εν Χριστώ σωτηρίας μας.

11. Η σιωπή του Χριστού στα Πάθη και τον Σταυρό, έδειχνε ότι τα υπέμεινε όλα εκουσίως και με την θέλησή Του... Πάνω στον Σταυρό ο Χριστός έδειξε όλο το βάθος της αγάπης και της ταπείνωσής Του.

13. Στα 30 του χρόνια εβαπτίσθη στον Ιορδάνη για να καθαγιάσει τα ύδατα. Στα 33 Του Υψώθηκε ψηλά πάνω στον Σταυρό για να καθαγιάσει τον αέρα. Το Τίμιο αίμα Του έπεσε στην γη για να καθαγιάσει την γη. Και με τον θάνατό Του κατέβηκε στον Άδη για να βγάλει από εκεί όσους τον δέχτηκαν και τον πίστεψαν.

14. Ενώ στην σκιά του Ιουδαϊκού Νόμου (στην παλαιά Διαθήκη) οι Ιουδαίοι έθυσαν τον αμνό εν κρυπτώ, τώρα στο φως της χάριτος ο Αμνός του Θεού (ο Χριστός) θυσιάζεται φανερά και υπαίθρια και ανοίγει τα χέρια Του επάνω στον Σταυρό για να αγκαλιάσει με τον τρόπο αυτό όλη την Οικουμένη!

013 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Ο ιερέυς στην ιερά Προσκομιδή κάμνει αναπαράσταση των παθών και της Σταύρωσης του Κυρίου.

Χαράσσει σταυροειδώς (σε σχήμα Σταυρού) στο πίσω μέρος του Αμνού, όπως ο Αμνός του Θεού (ο Χριστός) είχε στο πίσω Του μέρος τον Σταυρό, στον οποίο ήτο καρφωμένος.

2. Μετά νύττει διά της λόγχης στο δεξιό μέρος του Αμνού, όπως ο στρατιώτης ένυξε την δεξιά πλευρά του Χριστού. Και αμέσως ρίχνει ο Διάκονος οίνο και ύδωρ στο Άγιο Ποτήριο, όπως ακριβώς έτρεξε από την πλευρά του Χριστού αίμα και ύδωρ.

3. Το αίμα και το ύδωρ που έτρεξαν από την πλευρά του αποθανόντος Χριστού, είναι εικόνες της Θείας Ευχαριστίας (που κοινωνούμε) και του Θείου Βαπτίσματος που βαπτιζόμαστε. Από την πλευρά που κεντήθηκε πάνω στον Σταυρό πηγάζουν τα 2 βασικά αυτά Μυστήρια της εκκλησίας μας.

4. Ο Χριστός δημιούργησε την Εύα από την πλευρά του υπνώττοντος Αδάμ, λέγει η ηΓία Γραφή στην Γένεση (Παλαιά Διαθήκη).

Έτσι και τώρα υπνώττοντος διά του θανάτου του (του νέου Αδάμ, του Χριστού) δημιουργήθηκε από την πλευρά του η Εκκλησία.

5. Και όπως ο Αδάμ διά του τριαδικού Θεού νυμφεύτηκε την Εύα μέσα στον Παράδεισο, έτσι και τώρα ο Χριστός νυμφεύεται την Εκκλησία μέσα στον νέο Παράδεισο (την Εκκλησία).

6. Σε αντίθεση με την κακή μέθη του κρασιού, το αίμα του Χριστού, στο οποίο μετεβλήθη ο οίνος μέσα στο Άγιο Ποτήριο, “μεθά” τους πιστούς με “νήφουσα μέθη”, δηλ. με μέθη που φέρνει εγρήγορση στον νου, δύναμη και εγκράτεια.

7. Ο άγιος, πάλιν, Άρτος είναι σώμα Χριστού. Έτσι, οι μεταλαμβάνοντες αυτού γίνονται και οι ίδιοι σώμα Χριστού. Αυτός είναι και ο σκοπός της Θείας Λειτουργίας (Θείας Ευχαριστίας) να γίνουν οι πιστοί Σώμα και Αίμα Χριστού, δηλ. σύσσωμοι και σύναιμοι με Αυτόν.

8. Όπως ο άρτος προέρχεται από πολλά σιτάρια διαφόρων τόπων και πεδιάδων, τα οποία έγιναν ένα, έτσι και οι πιστοί εκ διαφόρων τόπων και εθνών, γίνονται ένα Σώμα μεταξύ τους και με τον Χριστό.

Το ίδιο και με τον προσφερόμενο οίνο: Όπως αυτός προέρχεται από σταφύλια εκ διαφόρων τόπων και περιοχών, έτσι και οι πιστοί με την κοινωνία του Αίματος του Χριστού γίνονται σύναιμοι με τον Χριστό και μεταξύ τους, στην Μίαν, Αγίαν, Καθολικήν και Αποστολικήν Εκκλησίαν.

9. Αυτή είναι η Εκκλησία. Οι πιστοί ενωμένοι όλοι σε ένα με τον επίσκοπο της τοπικής τους Εκκλησίας. Κατ' επέκταση η Εκκλησία (νύμφη του Χριστού) είναι ένα με Αυτόν· και ο Χριστός, πάλιν, ένα με τον Πατέρα Του.

Έτσι εφαρμόζεται ο λόγος του Κυρίου που είπε στον Πατέρα Του, “θέλω όπως είμαστε εμείς ένα (Πατήρ, Υιός και Άγιο Πνεύμα), το ίδιο και οι πιστοί να είναι ένα μαζί μας (με τον Θεό). Αμήν.

014 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

Ο ιερέας διά της αγίας Λόγχης βγάζει τριγωνική μερίδα της Παναγίας Θεοτόκου, την οποία και τοποθετεί πάνω στο άγιο Δισκάριο, στο δεξιό μέρος του Αμνού.

1. Η Παναγία είναι η επουράνιος Κλίμαξ, ο σύνδεσμος του Ουρανού και της γης.
2. Ο Χριστός είναι η Κεφαλή και οι πιστοί είναι το σώμα Του (το σώμα της Εκκλησίας).
3. Η δε Παναγία είναι ο τράχηλος που ενώνει το σώμα (δηλ. τους πιστούς) με την Κεφαλή (τον Χριστό).
4. Διά της Θεοτόκου αναγόμαστε στον Χριστό και διά του Χριστού στον Πατέρα.
5. Την ανθρώπινη φύση στον Θεάνθρωπο Χριστό την προσφέραμε διά μέσου της Παναγίας.
6. Η Θεοτόκος ευεργέτησε ολόκληρη την δημιουργία. Διά μέσου της δέχθηκαν και οι Άγγελοι και οι άνθρωποι τις θεϊκές ευλογίες. Έτσι, ούσα η ίδια καινούργια “γη” και καινούργιος “ουρανός”, έφτιαξε καινούργια γη και καινούργιο ουρανό, για τους ανθρώπους και τους αγγέλους.
7. Η Παναγία Κοίμηση της Θεοτόκου και μετάβαση της στον Ουρανό είναι ένα πανηγύρι του Ουρανού· γιατί, η ίδια είναι αφάνταστα καθαρότερη από τον Ουρανό και τα ουράνια σκηνώματα!
8. Η Παναγία Μητέρα του Θεού, έδωσε σ’ Αυτόν (τον Χριστό) τα δικά της, Έτσι και Αυτός έδωσε σε αυτήν τα δικά Του...
9. Η Παναγία στέκεται δίπλα από τον Υιό και Θεό μας, με πολλή και ανείπωτη παρρησία και από κει ευλογεί τον κόσμο και αγιάζει όλη την πλάση.
10. Στον Ευαγγελισμό, η Παναγία έγινε ο ασάλευτος θρόνος του Βασιλέως του Μεγάλου (του Χριστού). Στην Κοίμησή της ο Υιός και Θεός μας την τοποθετεί στα δεξιά του Βασιλικού Του θρόνου (δηλ. της δόξης Του).

Μετά ο ιερέας βγάζει μικρή τριγωνική μερίδα εις τιμήν πασών των επουρανίων Δυνάμεων, την οποία και τοποθετεί στο ιερό Δισκάριο, στο αριστερό μέρος του Αμνού.

1. Τότε ο Λόγος έγινε ορατός στους αγίους Αγγέλους, όταν προσέλαβε την ανθρώπινη φύση στο Πρόσωπό Του και εσαρκώθη.

2. Το Μυστήριο της Θεία Οικονομίας, της σάρκωσης του Θεού Λόγου, το οποίο ήταν κρυμμένο διά μέσου όλων των αιώνων, φανερώθηκε πρώτα στους Αγγέλους, στο οποίο και μυήθηκαν. Ακολούθως, οι άγιοι Άγγελοι, με διάφορες αγγελοφάνειες, διακόνησαν στο Μυστήριο αυτό και αποκάλυψαν στους ανθρώπους την χάρη της γνώσεως αυτής.

3. Όταν στην Βηθλεέμ γεννήθηκε ο Χριστός, πλήθος στρατιάς ουρανίων αγγέλων υμνούσαν τον Θεό, λέγοντες: “δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη”. Τώρα, στην λειτουργική Βηθλεέμ (στην ιερά Προσκομιδή, την οποία τελεί ο ιερέας) ιερουργείται και πάλιν το Μυστήριο της σαρκώσεως του Λόγου και πάλιν πλήθος αγγέλων παρίστανται αοράτως, κύκλω της αγίας Πρόθεσης και του ιερού Θυσιαστηρίου, της Αγίας Τράπεζας.

015 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

Ο ιερέας διά της αγίας Λόγχης βγάζει άλλες μικρές τριγωνικές μερίδες (το σύνολο 9):

1. Εις τιμήν των Ταγμάτων:

1. πασών των επουρανίων Δυνάμεων ασωμάτων
2. των αγίων ενδόξων Προφητών
3. των αγίων ενδόξων και πανευφήμων Αποστόλων
4. πάντων των αγίων Ιεραρχών
5. των αγίων ενδόξων Μαρτύρων
6. πάντων των απ' αιώνος εν ασκήψει λαμψάντων Μοναχών
7. των ενδόξων και θαυματουργών Αναργύρων
8. των αγίων και Δικαίων Θεοπατόρων Ιωακείμ και Άννης και του Αγίου της ημέρας ού και η μνήμη επιτελείται και
9. του εν αγίοις Πατρός ημών Ιωάννου του Χρυσοστόμου (ή Βασιλείου του Μεγάλου) ού και η Θεία Μυσταγωγία επιτελείται.

Όλες τις πιο πάνω μερίδες βγάζει ο ιερέας από το πρόσφορο διά της αγίας Λόγχης και τις τοποθετεί στα αριστερά του Αμνού.

2. Όπως σε μια κηδεία γίνεται κατάθεση στεφάνων από διάφορα σωματεία, τώρα κατατίθενται οι ίδιοι οι Άγιοι (ο καθένας στο Τάγμα του) και συλλειτουργούν μαζί με τους πιστούς, σε κάθε Θεία λειτουργία, το Ευχαριστιακό Δείπνο.
3. Στην Θεία Λειτουργία ζούμε το Μυστήριο της Εκκλησίας, το μυστήριο της κοινωνίας των Αγίων.
4. Η Θεία Λειτουργία είναι το γεγονός που συγκαλεί (εκκλησιάζει) ολόκληρη την Εκκλησία, την Παναγία Μητέρα του Θεού, τα Τάγματα των Αγγέλων και των Αγίων, καθώς και τους πιστούς, ζώντες και τεθνεώτες. Τους συγκαλεί όλους επί το αυτό, κατά τον λόγο του Κυρίου: “ όπου εάν ή το πτώμα, εκεί συναχθήσονται οι αετοί” (Ματθ. 24, 28).
5. Ο χορός των Αγίων είναι και ο σκοπός της Θείας Οικονομίας· να μετοικήσουν οι άνθρωποι από την γη στον Ουρανό και να γίνουν μέτοχοι της Βασιλείας των Ουρανών.
6. Κάθε ευχαριστιακή Κοινότητα είναι ολόκληρη η μία Ποίμνη του Χριστού που “εν ενί στόματι και μια καρδιά” προσφέρει τα δώρα στον Ένα Ποιμένα και με την Κοινωνία του Δεσποτικού Σώματος που τους αντιδωρίζει, δημιουργεί την κοινωνία των Αγίων.

7. Αφού τελειώσει ο ιερέας με τις τριγωνικές μερίδες των Αγίων, αρχίζει να βγάζει μερίδες ψίχουλα και να τα τοποθετεί στο κάτω μέρος τώρα του Αμνού,
  1. για τον οικείο Δεσπότη και πάσης Επισκοπής Ορθοδόξων, του ιερού Κλήρου και όλων των ζώντων Ορθοδόξων Χριστιανών, τους οποίους η ευσπλαχνία του Θεού έχει καλέσει στην κοινωνία Του· και μετά βγάζει μερίδες,
  2. για όλους τους κεκοιμημένους Ορθοδόξους Χριστιανούς, οι οποίοι κοιμήθηκαν με την ελπίδα της αναστάσεως της αιωνίου ζωής, όντες σε κοινωνία με τον πανάγαθο Θεό.

016 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Όταν μνημονεύεται μια ψυχή (είτε ζώντος είτε κεκοιμημένου) στην Ιερά Προσκομιδή, μετέχει αυτή του αγιασμού των Τιμίων Δώρων, μετά την μεταβολή αυτών σε Σώμα και Αίμα Χριστού.
2. Εάν μεν είναι μετανοημένη ψυχή δέχεται την κοινωνία του Αγίου Πνεύματος. Αν όμως συνεχίζει να ζει μέσα σε θανάσιμο αμάρτημα, τότε η ψυχή δέχεται την καταδίκη της.
3. Και οι κεκοιμημένοι (οι ευσεβώς αποθανόντες) “κοινωνούν” τον Χριστό, με τρόπο που Αυτός γνωρίζει. Τον αγιασμό που μεταδίδει στους ζώντες η Θεία Κοινωνία δεν τον στερούνται ούτε οι ευσεβείς κεκοιμημένοι.
4. Και ή τους σβύνεται όλο το χρέος τους ή τουλάχιστον αφαιρούνται κάποιες οφειλές των (των αποθαμένων).
5. Μεγάλο κέρδος και ωφέλεια δέχονται οι ψυχές των κεκοιμημένων από την αναίμακτη θυσία του υπέρ ημών αποθανόντος Χριστού.
6. Πάνω στο δισκάριο βρίσκεται παρούσα όλη η Οικουμενική Εκκλησία. Στο μέσον ο Αμνός του Θεού (ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου), δεξιά η Παναγία, αριστερά τα τάγματα των Αγγέλων και των Αγίων και κάτω οι ζώντες και κεκοιμημένοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί.
7. Μέγα το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας: Ο Θεός βρίσκεται μεταξύ ανθρώπων θεουμένων· προοίμιο της μέλλουσας βασιλείας και αιωνίου ζωής... “Θεός μεθ’ ημών ορώμενός τε και μεταλαμβάνόμενος...”
8. Ο ίδος ο Χριστός με την σάρκωση και την Θυσία Του μας μάζεψε κοντά Του· και με την αγάπη Του μας συγκεντρώνει σε κάθε Θεία Λειτουργία στην Βασιλεία Του.
9. Το θυμίαμα υποδηλοί την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος στα Τλιμια Δώρα και στους πιστούς.
10. Όπως το θυμίαμα ευωδιάζει όταν έρθει σε επαφή με το αναμμένο κάρβουνο στο θυμιατήρι, έτσι και οι προσευχές μας ευωδιάζουν όταν προσφέρονται με ζέση ψυχής, οπότε η ψυχή μας γίνεται ζωντανό θυμιατήριο.
11. Απαιτείται να απαλλαγούμε από την δυσοσμία των παθών (εξαιρέτως δε, των σαρκικών παθών) για να παρασταθούμε στο άγιο θυσιαστήριο με ευωδιάζοντα σώματα και ψυχές...

017 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Πριν την παρουσίαν του Χριστού βασίλευαν στο ανθρώπινο γένος ο διάβολος, η αμαρτία και ο θάνατος.
Ο διάβολος απατούσε, η αμαρτία έσφαζε και ο θάνατος έθαπτε.
2. Ο Χριστός σαρκώθηκε και μας ελευθέρωσε από την τριπλή αυτή διαβολική τυραννία (διάβολο, αμαρτία, θάνατο).
3. Η ωραιότητα που φόρεσε ο Χριστός και η δύναμη που ζώστηκε είναι αυτή αυτή η σάρκα Του, την οποία προσέλαβε στο Πρόσωπό Του, εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρία της Παρθένου. Η αγία σάρκα Του, η ανθρώπινη φύση που πήρε, θεώθηκε εξ άκρας συλλήψεως (από την αρχή δηλ. της σύλληψής της στα σπλάγχνα της Θεοτόκου).
4. Με αυτή την σάρκα ο Χριστός πολέμησε και με αυτή νίκησε τον τύραννο διάβολο.
5. Το μεγαλύτερο δείγμα της θείας φιλανθρωπίας είναι τα ατίμητα δώρα που μας χαρίζουν το άγιο Βάπτισμα και η Θεία Ευχαριστία (Θεία Κοινωνία).
Οι άνθρωποι γίνονται με αυτά θεοί και υιοί Θεού κατά χάρη· ο άνθρωπος πηλός γίνεται ομότιμος με την θεία φύση και ομόθεος.
6. Το μυστήριο που ήταν αποκεκρυμμένο διά μέσου των αιώνων και εμφανίστηκε με την σάρκωση του Θεού Λόγου, παρέμεινε τα πρώτα τριάντα χρόνια της επί γης παρουσίας Του στην αφάνεια.
7. Ο κατ' εξοχήν καιρός του Χριστού είναι ο καιρός της θυσίας Του.
Γι' αυτό και τα προσφερόμενα τίμια δώρα παραμένουν στην Θεία Λειτουργία, από την Προσκομιδή μέχρι την απαγγελία του Συμβόλου της Πίστεως, καλυμμένα.
8. Όταν λέμε ευλογία του Θεού, εννοούμε ότι τα μύρια αγαθά με τα οποία μας πλούτησε.
9. Ο Θεός ευλόγησε κατά την Δημιουργία τους Πρωτοπλάστους.
Και η μεν Εύα με την παρακοή της εισήγαγε την κατάρρα.
Ο δε Χριστός με την υπακοή και την θυσία Του έφερε πλούσιες τις ευλογίες του Θεού στους ανθρώπους.
10. Ο Χριστός ταπείνωσε τον εαυτό Του για να μας υψώσει· πέθανε για να μας καταστήσει αθάνατους· και έγινε κατάρρα (κρεμμασθείς στον Σταυρό) για να μας προσκομίσει την θεία ευλογία.

11. Όταν ευλογούμε τον Θεό, στην ουσία δεχόμαστε την ευλογία Του· και όταν ο Θεός μας ευλογεί, και πάλιν εμείς παίρνουμε το κέρδος.
12. Θέλει ο Θεός να δοξάζεται διά μέσου μας από όλους τους ανθρώπους, όχι γιατί έχει ο Ίδιος να κερδίσει κάτι (αφού είναι ανενδεής), αλλά γιατί έτσι δέχονται πίσω οι άνθρωποι τις θείες ευλογίες.
13. Σε κάθε Θεία Λειτουργία η κύρια Ευλογία που δεχόμαστε από τον Θεό είναι ο ίδιος ο Χριστός. Και έτσι διά μέσου Του επιστρέφουμε στην ευλογημένη Βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

018 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ)

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

1. Στην ευχή της Προσκομιδής ο ιερέυς παρακαλεί τον Θεό να δεχθεί τα προτεθέντα δώρα στο υπερουράνιο Του Θυσιαστήριο. Και να θυμηθεί αυτούς που τα προσέφεραν (τον πιστό Του λαό), καθώς αυτούς για τους οποίους τα προσέφεραν (και μνημονεύτηκαν στην Αγία Πρόθεση).
2. Η Ακολουθία της ιεράς πρόθεσης είναι η προετοιμασία για την Θεία Λειτουργία.
3. Ο Αέρας, το ρούχινο κάλυμμα με τα οποία καλύπτει τα τίμια δώρα, είναι το σύμβολο του Ουρανού και της συγκαταθέσεως του Πατρός στην προσφορά του Υιού Του εν Αγίω Πνεύματι.
4. Ο Χριστός είπε στον Πιλάτο ότι δεν θα είχε καμιά εξουσία πάνω του (του Χριστού) αν αυτή δεν του ήτο δοσμένη άνωθεν. Αυτή η δόση, σημαίνει την συγκατάθεση του πατρός αφενός και συγχρόνως την ίδια θέληση του Υιού.
5. Με την Ακολουθία της Ιεράς προσκομιδής, η αγία μας Εκκλησία μας προετοιμάζει να δεχθούμε το Μυστήριο της Τριαδικής φανέρωσης. Ο Χριστός προσφέρεται· ο Πατήρ (συμβολιζόμενος με το κάλυμμα του Αέρος) συγκατατίθεται· και το Άγιο Πνεύμα, που συμβολίζεται με το θυμίαμα, προετοιμάζει την είσοδο του Βασιλέως του μεγάλου.
6. Η θυμίαση ξεκινά από το θυσιαστήριο (την Αγία Τράπεζα), συνεχίζει στους αγίους του εικονοστασίου, ακολουθεί στους πιστούς και τέλος επανέρχεται πάλιν στο θυσιαστήριο. Επειδή αρχή και τέλος όλων των αγαθών είναι ο Θεός.
7. Το θυμίαμα δηλώνει την Χάρη που ξεχύθηκε από τους Ουρανούς εις τον κόσμο, διά του Ιησού Χριστού, καθώς και την ευωδία του Αγίου Πνεύματος και που πάλιν διά του Ιησού Χριστού ανέβηκε στο υπερουράνιο Θυσιαστήριο.
8. Ο χώρος της Θείας Λειτουργίας είναι το άπειρο και ο χρόνος της η αιωνιότητα... Μέσα σ' αυτό τον χώρο και τον χρόνο μας καλωσορίζει ο λειτουργός θυμιάζοντάς μας.
9. Ο “καιρός” του Κυρίου είναι ο καιρός της θυσίας Του. είναι καιρός να του παραχωρήσουμε την θέση μας· να ιερουργήσει Αυτός την προσφορά μας, να την δεχθεί ο Ίδιος και ο Πατήρ Του εν Αγίω Πνεύματι και, τέλος, να μας δοθεί ο Ίδιος εις βρώση και πόση.
10. Η Θεία Λειτουργία, λοιπόν, είναι ο “καιρός” της αγάπης του Χριστού προς τον άνθρωπο.

11. Το κατ' εξοχήν αγαθόν έργο είναι η Θεία Λειτουργία. Είναι το έργο διά του οποίου ο Θεός, που είναι το μόνο Αγαθό, εργάζεται την σωτηρία του λαού Του.
12. Με την θεία Λειτουργία ο Θεός συνεχίζει το έργο της δημιουργίας, προχωρώντας στην αναδημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου.
13. Ο πρώτος Αδάμ είναι χοϊκός· συστάθηκε από την γη. Ο δεύτερος Αδάμ, ο Χριστός, είναι πνεύμα και ζωή και γεννήθηκε από τον Θεό Πατέρα.
Τράπεζα και ζωή του χοϊκού, είναι ό,τι βλαστάνει η γη. Ενώ, τράπεζα και ζωή του πνευματικού και καινού (βαπτισμένου) ανθρώπου είναι ο επουράνιος άνθρωπος, ο Χριστός, ο οποίος μας τρέφει με την δική Του σάρκα.

019 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Η Θεία Λειτουργία είναι το Μυστήριο της παρουσίας του Χριστού και η φανέρωση της ευλογημένης Βασιλείας του πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.
2. Μας ερωτά ο Χριστός με το στόμα του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου: «Τι είναι η Βασιλεία (των Ουρανών);» Και απαντά ο ίδιος ο Χριστός: «Η παρουσία η εμή (η δική μου)».
3. Το Μυστήριο αυτό της παρουσίας του Χριστού στην Θεία Λειτουργία, κάνει την γη ουρανό.
4. Όσοι μετέχουν στην Τράπεζα της Θείας Λειτουργίας, μετά θάνατο θα μετέχουν και της Τράπεζας της Βασιλείας των Ουρανών.
5. Στην Θεία Λειτουργία βλέπουμε και ακούμε...
Ξεκινά η Θεία Λειτουργία, ακουστικά με την ευλογία (ευλογημένη η Βασιλεία...) και οπτικά με το χάραγμα του σημείου του Σταυρού διά του Ευαγγελίου.
Γιατί, ο Σταυρός του Χριστού μας οδηγεί σ' αυτή την ευλογημένη Βασιλεία.
6. Με το "Αμήν", οι πιστοί αποδέχονται αυτά που λέγει ο ιερέας αλλά και εύχονται να γευθούν τα αγαθά της Τριαδικής βασιλείας. Έτσι και ο πιο απλός και μικρός πιστός γίνεται 'ένα' με τους προχωρημένους και τον ιερέα.
7. Χωρίς την ειρήνη, χωρίς την γαλήνη των λογισμών, δεν μπορούμε να γίνουμε μέτοχοι των ουρανίων μυστηρίων.
8. Οι όσιοι Πατέρες μετέβαιναν από τα ακατάπαυστα δάκρυα στην ειρήνη των λογισμών· από την ειρήνη των λογισμών ανέβαιναν στην καθαρότητα του νου και από την καθαρότητα του νου ο άνθρωπος βλέπει τα μυστήρια του Θεού...
9. Το μυστήριο της Θείας Λειτουργίας είναι μυστήριο της ειρήνης, που μας ενώνει με την "όντως ειρήνη", τον Χριστό.

020 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Ο Χριστός μάς δίδαξε “να ζητούμε πρώτα την βασιλεία του Θεού και την δικαιοσύνη Του”.
2. Ακριβώς, η “άνωθεν ειρήνη” είναι η καθολική αρετή (καρπός δηλ. όλων των αρετών) που είναι ταυτόσημο με την “δικαιοσύνη του Θεού”.
3. Η δε “σωτηρία των ψυχών ημών” τι άλλο είναι παρά η βασιλεία του Θεού;
4. Ο άνθρωπος με την παρακοή και την αμαρτία διέκοψε τον σύνδεσμο της ειρήνης μέσα του, με τον Θεό και με τους συνανθρώπους του.
5. Ο Χριστός με την αγία Του ζωή και την μέχρι Σταυρού υπακοή Του και θυσία Του, νίκησε την αμαρτία και τον διάβολο και μας συνένωσε με τον ουράνιο Πατέρα Του.
6. Γι’ αυτό στην γέννησή Του (ως άνθρωπος) οι άγιοι Άγγελοι έψαλλαν το “δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία”.
7. Η ειρηνοποίηση, λοιπόν, της γης και του ουρανού έγινε από τον ίδιο τον Θεό (τον Λόγο του Θεού), “διά του αίματος του σταυρού αυτού”.
8. Τι είναι αυτό που συμφιλίωσε την φύση των ανθρώπων με τον Θεό; Ότι ο ίδιος ο Θεός (ο αγαπητός Μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού) έγινε άνθρωπος, όμοιος με εμάς...(πλην της αμαρτίας)
9. Έτσι, όντες εμείς εχθροί του Θεού (όχι ο Θεός εχθρός μας), με την σάρκωση του Λόγου του Θεού γίναμε οικείοι του Θεού!
10. Άρα, για ποιον εσφάγη ο Χριστός και γιατί;
Για να φέρει εμάς τους μακράν του Θεού πλησίον Του και μαζί να φέρει και την ειρήνη της γης προς τον Ουρανό.
11. Εκείνα που μας χωρίζουν από την ειρηνική Βασιλεία του Θεού, είναι τα πάθη μας, η αμαρτία και η εκ τούτων καταδυνάστευση του διαβόλου.
12. Θα πρέπει, λοιπόν, εμείς να ξυπνήσουμε από την μέθη των παθών και της αμαρτίας και να δεχθούμε μέσα μας την ειρηνική παρουσία του ειρηνικού και πράου βασιλέως Χριστού.
13. Για δε την ειρήνη του σύμπαντος κόσμου, θα πρέπει πρώτοι εμείς οι πιστοί να συνειδητοποιήσουμε ότι όλοι μας (οι πιστοί) αποτελούμε την οικογένεια του

Χριστού· και σ' αυτή την οικογένεια οφείλουμε να καλούμε κάθε συνάνθρωπό μας.

14. Η ειρήνη του Χριστού καρποφορεί την στερέωση, την “ευστάθεια των (τοπικών) αγίων του Θεού εκκλησιών” και την ένωση όλων μέσα στην αλήθειά Του.
15. Γι' αυτό και καλούμαστε να “αληθεύουμε εν αγάπη”· και να διατηρούμε την ενότητα του Πνεύματος μέσα στον σύνδεσμο της ειρήνης...
16. Οι πιστοί, όχι απλώς πρέπει να ειρηνεύουμε μεταξύ μας, όχι απλώς να αγαπούμε αλλά και να είμαστε όλοι ένα, μία ψυχή!
17. Η σύγχυση, ο θόρυβος, οι φιλονικίες...και τον ένα τον κομματιάζουν!
Ενώ η ειρήνη...και τους πολλούς τους ενώνει σε ένα· πάντοτε, βέβαια, μέσα στην ενότητα του Πνεύματος και την αλήθεια του Χριστού.
18. Με το δεσμό, λοιπόν, της ειρήνης καλούμαστε οι πιστοί να συνδεθούμε και μεταξύ μας και με τον Θεό.
19. Με το δεσμό της ειρήνης και της αγάπης φθάνουμε , διά της Θείας λειτουργίας, στην ευρυχωρία της αγάπης του Θεού.
20. Ζητώντας την ειρήνη, στην ουσία ζητούμε τον Χριστό, γιατί Αυτός είναι η όντως ειρήνη!

021 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Εισερχόμαστε στον άγιο οίκο με πίστη, ευλάβεια και ιερό φόβο Θεού.
Πίστη ότι όλα όσα λέγονται μέσα στον ναό είναι αληθινά και πίστη στην σωστική πρόνοια του Θεού, ότι όλα όσα του ζητούμε προσευχόμενοι μας τα δίνει.
2. Ο άγιος άρτος που κείται πάνω στην Αγία Τράπεζα είναι αυτό το Σώμα το οποίο θα εμφανιστεί στην Β' Παρουσία και σαν αστραπή θα λάμψει από άκρη σε άκρη της γης.
3. Το φως του Χριστού είναι εκτυφλωτικό σαν αστραπή για τους αναξίους, αλλά φωτιστικό, ιλαρό και παρηγορητικό για τους δεκτικούς.
4. Εισερχόμαστε στον ναό ως ναυαγοί που καταφεύγουν σε γαλήνιο λιμάνι.
5. Μπαίνοντας στον ιερό Ναό αμέσως νοιώθει κανείς ξαλαφρωμένος από τις βιοτικές μέριμνες.
6. Με πόση ωφέλεια φεύγουν όσοι εκκλησιάζονται και πόση ζημιά παθαίνουν όσοι απουσιάζουν!
7. Ο Ναός είναι ο επίγειος ουρανός ο επουράνιος Θεός ενοικεί και εμπεριπατεί...
8. Ο Ναός του Θεού έχει πάντοτε ένοικο τον Οικοδεσπότη Θεό.
9. Αλλά και στον άνθρωπο, που είναι το ζητούμενο και ο σκοπός του Ναού, δόθηκε η δυνατότητα να γίνει έμψυχος Ναός του Θεού.
10. Οι πιστοί, όπου αγιάζονται μέσα στον ναό, γίνονται οι λίθοι όπου οικοδομείται η Εκκλησία.
11. Με την Θεία Κοινωνία ο άνθρωπος γίνεται ναός χριστοφόρος (που φέρει τον Χριστό) και κάθε κομμάτι του σώματός του είναι ένα κομμάτι του ναού του Χριστού.
12. Τι τιμή να γίνουμε οικία του Θεού στην οποία έχουμε ένοικο τον ίδιο τον Θεό!
13. Το σώμα μας είναι ο κυρίως ναός, η ψυχή μας το ιερό βήμα και ο νους (η καρδιά μας) το ιερό θυσιαστήριο.

022 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Αφού προσευχηθήκαμε για τον ιερό Ναό και για τους πιστούς που εισέρχονται σ' αυτόν, προχωρούμε στην δέηση προς Κύριον για τον Επίσκοπο και τον ιερό κλήρο του.
2. Μετά την Ανάληψη του Χριστού, την θέση Του πήραν οι άγιοι Απόστολοι, στην συνέχεια οι Επίσκοποι που αυτοί χειροτόνησαν και στην συνέχεια οι ιερείς που αυτοί ενεργούν κατ' εντολήν του Επισκόπου των.
3. Η συνέχεια είναι αδιάσπαστη (Αποστολική διαδοχή), γι' αυτό και ο κάθε λειτουργός είναι διάδοχος του Χριστού.
4. Στο πρόσωπο του Επισκόπου βλέπουμε τον ίδιο τον Χριστό και στους ιερείς τους Αποστόλους. Ο Επίσκοπος είναι η ζωντανή εικόνα του Δεσπότη Χριστού.
5. Η παρουσία του Επισκόπου στην Θεία Λειτουργία ή η συγκατάθεσή του για την τέλεσή της είναι βεβαίωση της γνησιότητας του Μυστηρίου.
6. Λέει ο Άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος (Αποστολικός Πατέρας): "Να θεωρείται έγκυρη η Ευχαριστία (Θεία Λειτουργία) που τελείται από τον Επίσκοπο ή από τον ιερέα που ο Επίσκοπος του έχει αναθέσει την τέλεση".
7. Αφού εισέλθει στον Ναό ο Επίσκοπος και δώσει την ειρήνη του Χριστού στους πιστούς, ενδύεται την Αρχιερατική του στολή, που συμβολίζει την σάρκωση του Λόγου του Θεού (που ενδύθηκε την ανθρώπινη σάρκα).
8. Το διακριτικό άμφιο του Επισκόπου είναι το ωμοφόριο, που συμβολίζει την επί των ώμων άρση του χαμένου προβάτου, σύμφωνα με την παραβολή είπε ο Χριστός.
9. Ο Αρχιερέας είναι η εικόνα του Χριστού, ο διάδοχος των αγίων Αποστόλων. Όλα όσα ενεργεί, τα ενεργεί αντί του Χριστού.
10. Τι είναι ο άγιος άρτος; Το άγιο Σώμα του Χριστού. Τι γίνονται οι πιστοί που τον μεταλαμβάνουν; Γίνονται και αυτοί σώμα Χριστού. Και συναποτελούν το ένα Σώμα της Αγίας μας Εκκλησίας. Άρα Θεία Ευχαριστία (Θεία Κοινωνία) και Εκκλησία είναι ένα και το αυτό πράγμα.
11. Οι πιστοί με τον Επίσκοπο αποτελούν μια ενότητα, όπως ο η Εκκλησία με τον Χριστό και όπως ο Χριστός με τον ουράνιο Πατέρα Του.

12. Ο Επίσκοπος ή ο υπ' αυτού κανονικώς χειροτονηθείς ιερέας κατεβάζουν στους πιστούς τις ουράνιες ευλογίες και ανεβάζουν τις ικεσίες και τα αιτήματά τους στον Θεό.
13. Φαίνεται τολμηρό το να προσεύχεται κανείς μόνος του για την σωτηρία του Επισκόπου. Όταν όμως, κατόπιν παρακινήσεως του Διακόνου, συνενωθούν οι προσευχές των πιστών στο μέσον της Σύναξης της Εκκλησία, σαν μια δυνατή προσευχή ανεβαίνει στους ουραμούς.

023 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Η απόδειξη για τους Αγίους ότι έφθασαν στην τελειότητα είναι η θυσία τους υπέρ των ανθρώπων.
2. Ότι είναι στο σώμα η ψυχή, είναι και οι Χριστιανοί για τον κόσμο. Οι πιστοί κρατούν τον κόσμο.
3. Οι πιστοί αγαπούν τον τόπο τους, τον κάθε τόπο, τον κάθε άνθρωπο.
4. Ο άνθρωπος δέχεται από τον Θεό τον κόσμο (την δημιουργία) και τον ξαναπροσφέρει στον Θεό ως ευχαριστία (διά μέσου του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας).
5. Με την αμαρτία ο άνθρωπος υποτάχθηκε στην φθορά αλλά και η γη γίνεται και αυτή πρόσκαιρος και φθαρτή.
6. Η φιλόνη επέμβαση του Θεού περιόρισε τις συνέπειες της ανταρσίας του ανθρώπου. Τώρα ο άνθρωπος και ο κόσμος (η κτίση) περιμένουν τον ευλογημένο ερχόμενο εν ονόματι Κυρίου.
7. Με τον ερχομό του Κυρίου στον κόσμο (την σάρκωση του Θεού Λόγου) ο κόσμος μεταμορφώνεται σε ουρανό και ο άνθρωπος γίνεται ξανά βασιλεύς του κόσμου και βασιλευόμενος υπό του Θεού.
8. Με την γέννηση του Χριστού ο άνθρωπος και ο κόσμος, όχι μόνο επανέρχονται στην προ της πτώσεως κατάσταση, αλλά κάτι περισσότερο: Γίνεται η άνοδος στον χώρο όπου είναι ο Χριστός, εν δεξια του Θεού.
9. Με τον ερχομό του Χριστού η ειρήνη του Θεού ξαναγύρισε στον άνθρωπο, τον κόσμο και την δημιουργία.
10. Το κατεξοχήν μυστήριο με το οποίο ξανάρχεται σε όλη την κτίση η ειρήνη του Χριστού είναι η Θεία Λειτουργία.

024 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Όλες μας οι θλίψεις, όλοι οι κόποι της ζωής μας ζητούμε να γίνουν οδός σωτηρίας.
2. Όταν προσφέρουμε την αγάπη μας προς τους πονεμένους, την προσφέρουμε στον ίδιο τον Χριστό.
3. Ο Οίκος του Θεού είναι η παρηγοριά και η χαρά των πονεμένων.
4. Ψυχή που κοπιάζει μέσα στις δοκιμασίες, βρίσκεται πιο κοντά στον Θεό. Και η Θεία Κοινωνία της γίνεται φάρμακο στις θλίψεις, γιατί έχει μαζί της συνοδοιπόρο τον Χριστό.
5. Η ηδονή της αμαρτίας φέρνει ως φυσικό επακόλουθο την οδύνη και τον πόνο.
6. Η οδύνη που υπεισιήλθε μετά την πτώση του ανθρώπου γίνεται φάρμακο της ψυχικής του αρρώστειας.
7. Μέσα στις θλίψεις και τις δοκιμασίες φυτρώνουν οι αρετές. Γίνονται δηλ. οι θλίψεις αιτίες των αρετών.
8. Με τις θλίψεις απαλασσόμαστε από τις αμαρτίες και εξαγνιζόμαστε.
9. Κάθε δοκιμασία και θλίψη φαίνεται να μας διώχνει προς στιγμή την χαρά και να φέρνει την λύπη, όμως ύστερα φέρνει ειρήνη στην ψυχή και αγιασμό.
10. Όταν ευχαριστούμε τον Θεό μέσα από τις θλίψεις μας και τις δοκιμασίες, έρχεται σαν φυσικό επακόλουθο η χαροποιός (που φέρνει χαρά) κατά Θεόν ζωή.
11. Οι διάφορες θλίψεις και συμφορές, όνομα έχουν συμφορών, δεν αποτελούν όμως συμφορές. Εξαρτάται πώς τις αντιμετωπίζουμε.
12. Παρόλα αυτά, επειδή νοιώθουμε αδύναμοι, ταπεινά ζητούμε το έλεος και την βοήθεια του Θεού.
13. Οι πιστοί περνούν ακέραιοι μέσα από τις θλίψεις και τις δοκιμασίες και παίρνουν στην Θεία Λειτουργία το φάρμακο της αθανασίας, το λευκαντήριο των ψυχών τους, το Σώμα και το Αίμα του Χριστού.

025 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΑ

1. Αφού προσευχηθήκαμε για όλα, ο λειτουργός μας προστάζει να αποθέσουμε τους εαυτούς μας στον Θεό.
2. Για να το πετύχουμε αυτό επικαλούμαστε την βοήθεια της Παναγίας μας και όλων των Αγίων, γιατί, και οι ίδιοι είχαν αφιερώσει τον εαυτό τους στον Θεό.
3. Όμως για να το πετύχουμε αυτό χρειάζεται και η αγάπη προς τους αδελφούς μας, ώστε μαζί με αυτούς να προσφερθούμε στον Θεό.
4. Εμείς οι άνθρωποι γίναμε ο σκοπός της σαρκώσεως του Θεού Λόγου και για την δική μας Σωτηρία καταδέχτηκε να γεννηθεί και να φανερωθεί μέσα σε ανθρώπινο σώμα.
5. Κάθε επιμέρους στιγμή της Θείας Λειτουργίας είναι και η μυστηριακή αναβίωση μιας ορισμένης χρονικής περιόδου της ζωής του Χριστού.
6. Μία αρμονική Μελωδία και ένας ρυθμικός θείος ύμνος είναι ικανά να μας απαλλάξουν από τα γήινα, να μας ελευθερώσουν από τα δεσμά του σώματος και να μας βοηθήσουν να ζήσουμε πνευματικά να καταφρονώντας τα βιοτικά πράγματα.
7. Τα λόγια των ύμνων καθαρίζουν την ψυχή και ελκύουν το Άγιο πνεύμα σ' αυτήν.
8. Εκείνο που απαιτείται στην θεία Λειτουργία για να τραβήξουμε τη χάρη του Αγίου πνεύματος είναι η εγρήγορση του νου, η θερμή καρδιά και καταφυγμένη, ο υγιής λογισμός και η καθαρή συνείδηση.
9. Η ψυχή μοιάζει με ένα άριστο μουσικό που έχει σαν όργανο το ίδιο της το σώμα, αντί κιθάρας αυλού και λύρας.
10. Η ευλάβεια και η αγαθή συνείδηση γεννούν τον ιερό ύμνο τον οποίο δέχεται στους ουραμούς ο Θεός.